

[Elisabeth Arnold]

miljø, energi, kultur, arbejdsmarkedsforhold og uddannelse. Vil vi gerne fremhæve Foreningen Nordens miljø- og biologiår, som starter i juni måned 1990, og som forhåbentlig skal fokusere på de specielle nordiske miljøproblemer. Vi har, synes vi, nogle gode eksempler, vi kan vise frem for andre dele af Europa, især for Østeuropa.

Vi vil også gerne fremhæve sprogpolitikken. Der er jo fremlagt et handlingsprogram, som skal bidrage til en intensiveret sprogudveksling imellem de nordiske lande. Det er også noget, der har dannet mønster i EF-samarbejdet, og man kan forudse, hvis den europæiske integration fortsætter, at tilsvarende sprogprogrammer formodentlig vil blive interessante også for andre regioner i Europa.

Det Radikale Venstre ønsker, at Nordisk Råd skal være en spændstig og levende organisation, som både kan løse interne vanskeligheder, og som har en rolle at spille i det nye Europa. Samarbejdet kan måske skifte karakter, men det er helt oplagt, at der fortsat vil være behov for et intenst nordisk samarbejde.

Glønborg (KRF):

Flere ordførere har nævnt vanskeligheden ved at springe et år tilbage i tiden og kun diskutere, hvad der var sket indtil da. Det skal vi nok heller ikke. Ethvert kik tilbage i tiden skal naturligvis bruges som hjælp til at forstå nutiden og finde den rigtige vej fremad, og derfor er det også ganske fornuftigt at se aktiviteterne i 1988-89 som forudsætning for det, der skete i 1989-90, og bruge det hele til at gå videre med.

Jeg vil gerne pege på det store og grundige miljøarbejde tværs over landegrænser, der igennem mange år er udført i Nordisk Råd, og som netop nåede et højdepunkt i beretningsåret 1988-89 med vedtagelsen af det nordiske miljøprogram og handlingsplanen mod havforurening.

Jeg er ikke tvivl om, at dette arbejde har betydet meget for den voksende erkendelse af, at vi står med en række fællesmenneskelige problemer, som ikke kan begrænses af landegrænser og militærpagters grænser. Denne erkendelse er vokset stærkt de sidste par år både på den ene og den anden side af Østersøen. De spændende grænseåbninger, vi oplever i denne tid, tilskrives ofte Gorbatsjov, og jeg vil ikke fraskrive ham hovedæren, men jeg vil påstå, at det

nordiske miljøarbejde også har en lille andel i den positive udvikling, vi oplever i Østeuropa i denne tid.

Derfor mener jeg også, at forsøgene på at holde Nordisk Råd uden for udenrigs- og sikkerhedspolitik er en stor fejltagelse. Det er udtryk for en manglende forståelse af sammenhængen i alle politiske og menneskelige spørgsmål. Nordisk Råd kan slet ikke undgå at blive blandet ind i spørgsmål, der angår vor udenrigspolitik og vor sikkerhed.

Jeg vil opfordre alle specialpolitikere til at blive helhedspolitikere og indse, at vi naturligvis skal drøfte udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål med vore nærmeste naboer. Danmark skal ikke deponere sin forhandlingsret og sin beslutningsret hverken i NATO eller i EF. Vi vil arbejde på tværs af landegrænser og på tværs af pagtgrænser alle steder, hvor de findes. Og med det nordiske samarbejde har vi så mange positive erfaringer, at det er en glimrende spore for os til at være gode og loyale samarbejds- og forhandlingspartnere også i andre sammenhænge.

Det nordiske samarbejde er alene på grund af sprogfællesskabet og det udprægede kulturfællesskab en så let forståelig samarbejdsform for den danske befolkning, at vi ikke må nedprioritere betydningen af dette arbejde. Derfor lyttede jeg naturligvis også med stor interesse til ministerens meget vidtgående udredning af forholdet mellem det nordiske samarbejde og EF-samarbejdet. Jeg håber, at jeg har opfattet ministeren rigtigt, at det samarbejde, som vi er gået ind i i EF, ikke på nogen måde må forringe de vigtige og betydningsfulde resultater, som vi har opnået igennem mange, mange år i det nordiske samarbejde. Jeg vil klart sige for Kristeligt Folkepartis vedkommende, at hvor der opstår konflikter imellem EF-samarbejdet og muligheden for at opretholde det nordiske samarbejde, prioriterer vi det nordiske samarbejde højest.

Jeg tager miljøpolitikken som et eksempel, og jeg skal selvfølgelig ikke gå hele beretningen igennem, men jeg vil pege på, at lige så vel som vi har nået konkrete resultater, som har fået meget stor betydning på miljøområdet, så har vi også på en lang række andre områder, f.eks. det familiepolitiske område og arbejdsmarkedsområdet, i 1988-89 fået vedtaget væsentlige ting i Nordisk Råd, som har betydning for hver ene-